

rancsnoka Tóth volt; helyettese Konyuk József, a helyi tűzoltóparancsnok. A gettó ügyeit Gyulafalvi Rednik Sándor irányította, zsidóügyi szaktanácsadója Hullman Ferenc volt. Hullman gyakorlatilag a Zsidó Tanács minden olyan kérését elutasította, amelyek a gettólakók sorsának könnyítését célozták.⁸³

A Zsidó Tanács tagjai: dr. Danzig Samu rabbi (az ismert erdélyi újságíró és cionista vezető, Danzig Hillel apja), Joszovits Lipót, Keszner Jenő, dr. Krausz Ferenc, Jakobovits Mór és Vogel Ignácz.⁸⁴

Mint minden gettóban, Máramarosszigeten is volt „pénzverde” (az a hely, ahol a zsidókat kínozták, hogy vallják be, hová rejtették értékeiket). Vezetői Tóth és Sárvári voltak, segítők Fejér János rendőrfelügyelő és Konyuk József. Máramaros vármegye főispánja a zsidóellenes kampány idején Szaplóczay László, Imrédy Magyar Megújulás Pártjának egyik vezéralakja volt.

A máramarosszigeti gettót a deportálások május 15-i kezdete után az elsők között számolták fel.⁸⁵ A zsidókat négy menetben deportálták. A helybéli zsidó orvosokat és azt a néhány zsidót, akit a szállítmányok elindulása után fogtak el, a Máramarossziget melletti szlatinai gettóból deportálták. A szlatinai gettóba gyűjtötték a szomszédos falvakból, Alsórónáról, Felsőrónáról, Hosszúmezőről, Karácsonyfalváról, Nagybocksóról, Remetefalváról, Rónaszékről és Szaplóczáról származó zsidókat is. A felsővisói zsidókat bevagonírozáshoz Alsóvisóra szállították, ahonnan Alsóvisó, Botiza, Glod, Izakonyha, Izaszacsal, Jód, Rozália, Sajófalva és Szelistye zsidó lakosaival együtt deportálták. A felsővisói gettó lakóit, köztük Borsa, Havasmező⁸⁶, Leordina, Majszin, Petrova és Ruszkova zsidó hitközségének tagjait, szinte a máramarosszigeti gettó lakóival egy időben, két szállítmányban deportálták.⁸⁷

Kassa. Az egyik legnagyobb magyar zsidó hitközség élt itt. Kassa abban a kétes kiváltságban részesült, hogy a deportált zsidókat itt adták át a németeknek. A német csapatok Magyarország megszállásának éjszakáján érkeztek a városba. Egyik első ténykedésük az volt, hogy hozzávetőlegesen 100 neves zsidó személyt tartóztattak le, akiket túszként tartottak fogva a városi börtönben. Miután a németek kicsikarták – főként pénzbeli és anyagi jellegű – követeléseik teljesítését, a túszokat kisebb csoportokban szabadon bocsátották, és az időközben létrehozott helyi gettóba vitték. A gettót a három fő „zsidó utcában” – Zrínyi, Luzsenszky és Pogány utca – állították fel. Ezeket az utcákat egy helybéli zsidó ács, Grünwald irányítása alatt emelt fallal különítették el a város többi részétől. Noha már április első felében megkezdték a zsidók átszállítását a gettóba, az összegyűjtési kampány április 28-án indult meg, azon a napon, amikor